

Hallituksen esitys Eduskunnalle yksityisten alojen työeläkelainsäädännön muuttamiseksi ja laiksi työeläkkeiden antamisesta vuonna 2012

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijän eläkelakia, työntekijän eläkelain voimaantulolakia, merimieseläkelakia, merimieseläkelain voimaantulolakia, maatalousyrittäjän eläkelakia ja maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulolakia.

Mainittujen lakien eläkeotetta koskeviin säännöksiin tehtäisiin muutoksia, koska myös julkisten alojen eläkelaitokset antavat eläkkeiden julkisten alojen työeläketurvan piiriin kuuluville työntekijöille vuodesta 2012 lähtien. Eläkeotteesta näkyisivät jatkossa myös julkisten alojen eläkelakien mukaiset työansiot sekä yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely ja kokonaistyötulot. Laissa säädettäisiin entistä tarkemmin siitä, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitos antaa vakuutetulle työeläkkeen. Kirjallista eläkeotetta ei lähetettäisi henkilölle, joka on jo saanut eläkkeen julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta lähetämisen vuonna. Muutoksia tehtäisiin myös säännöksiin siitä, mikä eläkelaitos

selvittää työeläkkeellä ilmoitettavien yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten ansiotietojen oikeellisuuden.

Esityksessä ehdotetaan, että kirjallisen työeläkkeen antamisväliä harvennettaisiin. Yksityisten alojen työeläkelaitokset antaisivat kirjallisen työeläkkeen vakuutetuille joka kolmas vuosi. Työeläkkeellä näkyisivät jatkossa tiedot kuudelta eläkkeen lähettämisen vuodelta edeltävältä vuodelta. Eläkelaitoksella olisi velvollisuus selvittää tietojen oikeellisuus takautuvasti näiltä kuudelta vuodelta.

Edellä mainittuihin lakeihin tehtäisiin myös eräitä niiden toimeenpanoa selkeyttäviä tarkistuksia ja teknisiä tarkistuksia.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin laki työeläkkeen antamisesta vuonna 2012. Laki olisi määräaikainen ja siinä säädettäisiin, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitos antaa eläkkeen vuonna 2012.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Laki työeläkkeen antamisesta vuonna 2012 olisi voimassa vuoden 2012 loppuun.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 NYKYTILA	4
1.1 Lainsäädäntö ja nykytilan arviointi.....	4
Eläkeote ja sen antaminen	4
Eläkkeotteen tarkistaminen	4
Julkisten alojen eläkejärjestelmä ja eläkeote.....	5
Eläkeoteselvittelyt	5
2 NYKYTILAN ARVIOINTI.....	6
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	8
4.1 Taloudelliset vaikutukset	8
4.2 Vaikutukset etuudensaajien asemaan	8
5 ASIAN VALMISTELU	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	9
1.1 Työntekijän eläkelaki	9
Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen.....	9
1.2 Merimieseläkelaki.....	13
Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen.....	13
1.3 Yrittäjän eläkelaki	13
Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen.....	13
1.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki	13
Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen.....	13
1.5 Työntekijän eläkelain voimaanpanolaki	13
1.6 Laki merimieseläkelain voimaanpanosta	14
1.7 Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta.....	14
1.8 Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta.....	14
1.9 Laki työeläkkeotteen antamisesta vuonna 2012.....	14
2 VOIMAANTULO.....	15
LAKIEHDOTUKSET	16
1. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	16
2. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	19
3. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	21
4. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	23
5. Laki työntekijän eläkelain voimaanpanolain muuttamisesta.....	25
6. Laki merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta.....	26
7. Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	27
8. Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	28
9. Laki työeläkkeotteen antamisesta vuonna 2012	29
LIITE	31
RINNAKKAISTEKSTIT	31
1. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	31
2. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	36

3. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	40
4. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	44
5. Laki työntekijän eläkelain voimaanpanolain muuttamisesta	48
6. Laki merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	50
7. Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	52
8. Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	54

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja nykytilan arviointi

Eläkeote ja sen antaminen

Säännökset eläkeotteesta ja sen antamisesta ja tarkistamisesta otettiin yksityisten alojen työeläkelainsäädäntöön työntekijän eläkelain (395/2006, TyEL) antamisen yhteydessä vuonna 2006. Eläkeotteesta säädetään työntekijän eläkelaiassa, merimieseläkelaiassa (1290/2006, MEL), yrittäjän eläkelaiassa (1272/2006, YEL) ja maatalousyrittäjän eläkelaiassa (1280/2006, MYEL). Vuonna 2008 säännöksiä tarkennettiin siten, että eläkeote voidaan antaa sähköisenä vakuutetun niin valitessa.

Eläkeote lähetettiin ensimmäisen kerran kaikille yksityisten alojen työntekijöille ja yrittäjille vuonna 2008. Eläkeotteen tarkoituksena on tiedottaa rekisteröidystä eläkekeritymästä ja sen perusteista. Eläkeotteen avulla työntekijät ja yrittäjät voivat seurata, että heidän tekemänsä työ on työeläkelakien mukaisesti vakuutettu ja että heidän eläkkeensä karttumista koskevat tiedot on kirjattu oikein.

TyEL:n 75 §:ssä säädetään työntekijän eläkeotteesta, joka eläkelaitoksen on annettava Suomessa asuvalle työntekijälle vuosittain. Eläkeotteessa ilmoitetaan eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain, eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettavien etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain, peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan sekä otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Työntekijän eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. TyEL:n 75 a §:n mukaan kirjallisen eläkeotteen lähettää vakuutetulle se eläkelaitos, jossa henkilön työsuhde oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa henkilön työsuhde oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen. Eläkeote annetaan sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään vuoteen, eläkelaitoksen on lähetettävä hänelle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle otteen, joka sisältää tiedot eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevista tuloista sekä perusteen ja ajan, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan.

Eläkeotteen tarkistaminen

Yksityisten alojen eläkejärjestelmässä eläkeotteella on merkitystä työskentelyä koskevan näyttö- ja selvittelyvelvollisuuden kannalta. TyEL:n 75 b §:ssä säädetään eläkeotteen tarkistamisesta. Jos työntekijä toteaa eläkeotteen tiedoissa virheen tai puutteen, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän

on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä koh- tuudella voidaan edellyttää.

Eläkelaitoksen selvitysvollisuus on rajattu viiteen otteen antamisvuotta edeltävään kalenterivuoteen. Eläkelaitoksilla ja Eläke- turvakeskuksella ei ole siten velvollisuutta selvittää tietojen oikeellisuutta takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä sitä edeltävältä vuodelta. Viittä vuot- ta vanhemmat tiedot voidaan kuitenkin oi- kaista, jos työntekijä pystyy itse esittämään riidattoman näytön työansioistaan, joiden pe- rusteella hänet olisi pitänyt vakuuttaa.

Työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 8 §:n mukaan edellä mainittua viiden vuoden aikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen. Vuonna 2008 annetulle työn- tekijän eläkeotteelle sisältyivät tiedot eläke- otteen antamista edeltävältä kymmeneltä ka- lenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot olivat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta ja vuonna 2011 seitsemältä vuodelta. Vuonna 2012 tiedot ovat kuudelta eläkeotteen anta- mista edeltävältä vuodelta. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on velvollisuus sel- vittää otteella mahdollisesti olevat puutteet samalta ajalta kuin otteella on tietoja.

Julkisten alojen eläkejärjestelmä ja eläkeote

Julkisten alojen eläkelakeja uudistettaessa päädyttiin siihen, että julkisten alojen työelä- keturvan piiriin kuuluville työntekijöille ei lähetetä vuosittaista rekisteriotetta karttuneis- ta eläkkeistä. Asiaa perusteltiin sillä, että työskentelyä koskeva näyttö- ja selvittelyvel- vollisuus ei siirry julkisten alojen eläkelai- toksilta vakuutetuille. Julkisten alojen eläke- laitos selvittää henkilön eläketurvaan liittyvät ansiot takautuvasti viittä vuotta pidemmältä- kin ajalta eikä oikeus eläkkeeseen vanhene viidessä vuodessa rekisteröinnin mahdollis- ten puutteiden johdosta. Julkisten alojen työ- eläkeotteen käyttöönoton esteenä on ollut myös se, että otteeseen eri eläkejärjestelmistä saatavat tiedot eivät toistaiseksi ole olleet kattavia. Kunnallista eläkelakia koskevassa mietinnössään (StVM 36/2006 vp) sosiaali- ja terveysvaliokunta totesi kuitenkin pitävän- sä erittäin tärkeänä, että julkisella sektorilla työskentelevien mahdollisuudet saada yksi-

tissektorilla työskentelevien kanssa yhden- vertaisesti samanlainen tieto kokonaistyöelä- keturvastaan mahdollisimman lyhyellä aika- välillä turvataan.

Tekniset esteet kokonaistyöeläketurvan si- sältävän eläkeotteen antamiselle ovat poistu- neet. Vuoden 2009 lopulla sekä Eläketurva- keskuksen että Työeläkevakuuttajat TELA ry:n hallitukset tekivät päätöksen siitä, että vuonna 2012 kaikille työeläkevakuutetuille lähetetään kokonaistyöeläketurvan sisältävä eläkeote. Tällöin myös julkisen sektorin elä- kelaitokset lähettävät kertaluonteisesti kirjal- lisen eläkeotteen työntekijöille. Otteen lähet- tää viimeisen työskentelyn vakuuttanut elä- kelaitos riippumatta siitä, onko työskentely tehty julkisella vai yksityisellä alalla. Myös tästä eteenpäin julkisten alojen eläkelaitokset antavat eläkeotteen, joka on kokonaistyöelä- keturvan sisältävä. Vuodesta 2013 lähtien julkisten alojen eläkelaitokset antavat kuiten- kin otteen pääsääntöisesti sähköisenä.

Eläkeoteselvittelyt

Ilmoituksia eläkeotteessa ilmenevistä puut- teista tai virheistä tehdään melko vähän. Vuonna 2008 lähetettiin noin 2,9 miljoonaa kirjallista eläkeotetta ja sähköisen otteen kävi katsomassa noin 60 000 henkilöä. Eläketur- vakeskuksen työsuohdeselvittelyjen vireilletu- lotilastojen mukaan vuonna 2008 työsuoh- deselvittelyjä tuli vireille 8 157. Eläkelaitos- ten ja Eläketurvakeskuksen vuonna 2008 sel- vittämissä palautteissa 3 840 henkilön rekis- teritiedot olivat oikein, 663 henkilön havait- semia virheitä tai puutteita ei voitu todentaa ja 3 028 henkilön rekisteritietoja korjattiin. Noin kolmen miljoonan lähetetyn eläkeotteen perusteella tehtiin siis noin 3 000 rekisteri- korjausta. Työsuohdeselvittelyjen lukumäärä laski työeläkeotteen toisena lähettämiskuon- na eli vuonna 2009, jolloin työsuohdeselvitte- lyjä tuli vireille yhteensä 4 599. Vuonna 2009 ratkaistuista otepalautteista 3 925 ta- pauksessa rekisteritietoja korjattiin.

Noin kuuden miljoonan lähetetyn eläkeot- teen perusteella on tehty karkeasti arvioiden noin 7 000 rekisterikorjausta. Ennen eläkeot- teen käyttöönottoa vuosina 2005—2007, elä- keturvasta kertovia otteita lähetettiin noin miljoona vuodessa ja työsuohdeselvittelyjä tuli

vuosittain vireille 4 600—5 500 kappaletta. Kovin suurta lisäystä selvittelyjen määrään eläkeotteiden vuosittainen lähettäminen ei ole aiheuttanut. Selvittelyjen määrä kasvoi aiemmasta tasosta vain ensimmäisenä eläkeotteen lähettämismvuonna 2008 ja palautui vuonna 2009 eläkeotejakelua edeltäneelle tasolle.

2 Nykytilan arviointi

Kun vuodesta 2012 lähtien myös julkisen puolen eläkelaitokset antavat kokonaistyöeläketurvan sisältävän eläkeotteen, on yksityisten alojen työeläkelakeja syytä tarkentaa eläkeotetta koskevien säännösten osalta. Julkisten alojen eläkelaitosten ja yksityisten alojen eläkelaitosten antamalla eläkeotteella ilmoitetaan samat tiedot, joten ei ole tarkoituksenmukaista, että työntekijä saa otteen molemmilta tahoilta. Tämän vuoksi tulisi säätää tarkemmin siitä, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitokset antavat eläkeotteen. Kirjallista otetta ei ole syytä lähettää silloin, kun työntekijä on otteen lähettämismvuonna jo saanut eläkeotteen esimerkiksi julkisten alojen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta. Samassa yhteydessä eläkeotetta koskevia säännöksiä voitaisiin muiltakin osin tarkentaa ja selkeyttää.

Vuoden 2011 loppuun mennessä yksityiset eläkelaitokset ovat lähettäneet työeläkeotteen kaikille asiakkailleen jo neljänä peräkkäisenä vuotena. Työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta eläkeotteiden paperijakelu on suhteellisen raskas ja aikaa vievä menettely. Kun työeläkeote vuonna 2012 muuttuu kokonaistyöeläketurvan otteeksi ja julkisen sektorin eläkelaitokset vastaavat jatkossa omien asiakkaidensa neuvonnasta, on samassa yhteydessä mahdollista tarkistaa kirjallisen otteen lähettämistiheys siten, että ote lähetettäisiin vakuutetulle joka kolmas vuosi.

Eläketurvakeskuksen tilastojen perusteella ensimmäisen lähetyksen jälkeen vakuutetuilta saatu palaute ja selvittelyjen määrä ovat kääntyneet laskuun, ja korjattavaa tiedoissa on ollut suhteessa lähetettävien otteiden määrään hyvin vähän. Kirjallisen otteen lähettäminen vain joka kolmas vuosi toisi työeläkejärjestelmälle kustannussäästöä. Työeläkelai-

tokset säästäisivät huomattavasti vuotuisissa otteiden tulostus- ja postituskustannuksissa, jos otteiden lähettämistä harvennettisiin. Paperisen otteen harventaminen voisi ohjata vakuutettuja myös enemmän sähköisen eläkeotteen käyttäjiksi. Vakuutetuilla on mahdollisuus saada sähköinen ote milloin tahansa eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta.

Otteen lähettämistiheyden harventamista puoltaa myös Eläketurvakeskuksen tehostunut vakuuttamisen valvonta. Vuodesta 2011 alkaen Eläketurvakeskus valvoo työeläkevakuuttamista kahdella uudella menetelmällä. Ensinnäkin valituilla toimialoilla verrataan verottajalle ilmoitettuja ennakonpidätyksen alaisia palkkatietoja työeläkelaitoksille ilmoitettuihin palkkatietoihin. Toiseksi valmistuneen verotuksen palkkatietoja verrataan työeläkelaitosten palkkatietoihin kaikilla aloilla. Tämän lisäksi Eläketurvakeskuksen ja viranomaisten yhteistyötä harmaan talouden torjumisessa on tiivistetty.

Voimassa olevan lain mukaan eläkeotteella ilmoitetaan eläkevakuutetut ansiot viideltä otteen lähettämismvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta. Jos kirjallisen eläkeotteen lähettämistiheyttä harvennettisiin siten, että se lähetettäisiin vain joka kolmas vuosi, voitaisiin lakia tältä osin muuttaa. Vakuutettujen etujen turvaamiseksi lakia muutettaisiin siten, että eläkeotteella näytettäisiin eläkkeeseen oikeuttavat ansiot kuudelta otteen antamismvuotta edeltäneeltä vuodelta ja myös aikaa, jolta eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää tietoja, pidennettäisiin nykyisestä viidestä vuodesta kuuteen vuoteen. Tämä mahdollistaisi sen, että jokaisen kalenterivuoden tiedot näkyisivät kirjallisella eläkeotteella kahdesti ennen kuin näyttötaakka puutteellisista tiedoista siirtyisi työntekijälle.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Eläkeotteen käyttöönotto julkisella puolella aiheuttaa lainmuutostarpeita myös yksityisten alojen työeläkelakeihin. Koska julkisten alojen ja yksityisten alojen eläkelaitokset antavat vuodesta 2012 lähtien kokonaistyöeläketurvan sisältävän eläkeotteen, esityksessä ehdotetaan, että TyEL:n 75 §:ää eläkeotteesta

muutettaisiin siten, että eläkeotteella ilmoitettaisiin myös julkisten alojen eläkelakien mukaiset työansiot sekä YEL:n ja MYEL:n mukaan vakuutettu työskentely ja kokonaistyötulot. Työntekijän eläkeotteen nimitys ehdotetaan muutettavaksi työeläkeotteeksi, joka paremmin kuvaa kokonaistyöeläketurvan sisältävää otetta.

TyEL:n säännöksiä työntekijän eläkeotteesta ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa määriteltäisiin nykyistä tarkemmin, kenelle yksityisten alojen eläkelaitokset lähettävät eläkeotteen sekä milloin kirjallista eläkeotetta ei vakuutetulle lähetetä. Tarkoituksena on, että yksityiseltä puolelta ei jatkossa annettaisi eläkeotetta niille työntekijöille, jotka saavat saman tiedon sisältävän eläkeotteen julkiselta puolelta. Yksityisillä aloilla työeläkeotteeseen liittyvän näyttö- ja selvittelyvelvollisuuden vuoksi on kuitenkin tärkeää, että yksityisten alojen eläkelakien mukaan vakuutettu henkilö saa ansioistaan tiedon kirjallisella otteella, ellei hän ole valinnut vain sähköistä otetta.

Yksityisten alojen eläkelaitos lähettäisi työeläkeotteen henkilölle, jonka eläketurva on viimeksi järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan. Yksityisten alojen eläkelaitos lähettäisi työeläkeotteen myös henkilölle, jonka eläketurva on viimeksi järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan, jos hänellä on yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden aikana. Lisäksi Eläketurvakeskus lähettäisi otteen, jos henkilöllä ei ole ollenkaan työeläkelakien mukaan vakuutettuja ansioita, mutta hänellä on rekisteröityjä palkattomalta ajalta maksettuja etuuksia.

Muutoksena nykytilanteeseen yksityisten alojen eläkelaitos ei lähettäisi kirjallista työeläkeotetta silloin, kun vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kirjaudu työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, jos henkilöllä ei ole mainittuna aikana lainkaan yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita tai palkattomia jaksoja. Kirjallista työeläkeotetta ei lähetettäisi myöskään henkilölle, joka on otteen lähettämismuonna jo saanut työ-

eläkeotteen kirjallisesti tai sähköisesti julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitokselta.

Vuonna 2012 sovellettaisiin erityisiä säännöksiä työeläkeotteen antamisesta, sillä vuonna 2012 myös julkisten alojen eläkelaitokset lähettävät kertaluontoisesti kaikille julkisten alojen työeläketurvan piiriin kuuluville työntekijöille kokonaisteläketurvan sisältävän kirjallisen työeläkeotteen. Laissa tulisi erikseen säätää siitä, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitos antaa työeläkeotteen vuonna 2012. Tästä säädettäisiin lailla työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012.

Työntekijän eläkelain voimaanpanolain 8 §:n 5 momentissa oleva säännös siitä, mikä eläkelaitos selvittää työeläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten ansiotietojen oikeellisuuden, otettaisiin TyEL:iin. Samalla kyseinen lainkohta työntekijän eläkelain voimaanpanolaissa kumottaisiin.

Kustannusten säästämiseksi ja sähköisten palvelujen edistämiseksi ehdotetaan, että vuodesta 2013 lähtien kirjallinen työeläkeote lähetettäisiin kolmen vuoden välein. Kirjallinen ote lähetettäisiin työntekijälle, joka ei ole valinnut vain sähköistä työeläkeotetta, jos hän ei ole eläkeotteen lähettämismuonna saanut muutoin eläkeotetta. Kirjallisessa otejakelussa mukana oleva työntekijä saisi sähköisen työeläkeotteen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta milloin tahansa, kuten nykyisinkin.

Vakuutettujen oikeusturvan takaamiseksi ehdotetaan, että työeläkeotteella tulisi näkyä tiedot kuudelta otteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Samoin eläkelaitoksen selvittelyvelvollisuutta pidennettäisiin vuodella, siten että eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella olisi velvollisuus selvittää eläkeotteella näkyvien tietojen oikeellisuus kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Vakuutetulta edellytettäisiin riidatonta näyttöä eläkkeeseen oikeuttavista ansioista vasta tätä kuutta vuotta aikaisemmalta ajalta. Näin ollen jokaisen kalenterivuoden ansiotiedot näkyisivät kahdesti kirjallisella eläkeotteella.

Lisäksi TyEL:n 198 §:ää eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen oikeudesta tiedonsaantiin ehdotetaan täydennettäväksi siten, että eläkelaitoksilla ja Eläketurvakeskuksella olisi

oikeus saada välttämättömiä tietoja työeläkeotetta ja ennakkoneuvontaa varten lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta.

Edellä mainittuja muutoksia vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäväksi myös merimieseläkelakiin, merimieseläkelain voimaantulon annettuun lakiin, yrittäjän eläkelakiin, yrittäjän eläkelain voimaantulon annettuun lakiin, maatalousyrittäjän eläkelakiin ja maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulon annettuun lakiin. Työeläkeotetta koskeviin säännöksiin tehtäisiin myös eräitä soveltamista selkeyttäviä muutoksia ja täsmennyksiä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Vuosina 2008—2010 kirjallisia työeläkeotteita on lähetetty noin 2,9 miljoonaa kappaletta vuodessa. Työeläkeotteen lähettämistä aiheuttaa tulostus- ja postituskustannuksia työeläkelaitoksille ja Eläketurvakeskukselle arviolta noin 2,9 miljoonaa euroa vuodessa. Yksityisten alojen eläkelaitosten lähettämien otteiden volyyymi ja kustannukset alenisivat merkittävästi, jos työeläkeote lähetettäisiin ehdotetulla tavalla kolmen vuoden välein ja otetta ei enää lähetettäisi henkilöille, joiden viimeisin työskentely on julkisilla aloilla ja joilla ei ole yksityisten alojen eläkelakien mukaisesti vakuutettuja ansioita otteen antamista edeltävältä kolmelta vuodelta. Työeläkeotteen lähettämisen harventamisesta esityksessä ehdotetulla tavalla syntyisi säästöä tulostus- ja postituskuluissa arviolta 1,9 miljoonaa euroa vuodessa vuodesta 2013 lähtien. Tietojärjestelmäkustannuksissa säästöä syntyisi jonkin verran myös vuotuisissa käyttöympäristökustannuksissa ja ajojen virheselvittelyissä. Kirjallisen otteen lähettäminen harvemmin todennäköisesti ohjaisi vakuutettuja enemmän kustannuksiltaan alhaisempien sähköisten asiointipalvelujen käyttäjiksi, mikä voi myös osaltaan vähentää

työeläkeotteen lähettämiseen liittyviä kustannuksia. Vuodesta 2013 lähtien kirjallisia työeläkeotteita lähetettäisiin 800 000—900 000 kappaletta vuodessa.

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla ei ole valtion kannalta merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

4.2 Vaikutukset etuudensaajien asemaan

Esityksessä ehdotetaan, että kirjallinen työeläkeote lähetettäisiin vuodesta 2013 lähtien kerran kolmessa vuodessa, kun nykyisin eläkeote lähetetään vuosittain. Vakuutettu saisi kirjallisen otteen harvemmin, mutta hänellä olisi kuitenkin mahdollisuus saada työeläkeote milloin tahansa sähköisessä muodossa eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta. Vakuutettujen etujen turvaamiseksi eläkelaitoksen selvitysvelvollisuutta eläkeotteella ilmenevistä virheistä ja puutteista pidennettäisiin kuuteen vuoteen. Näin ollen vakuutetulla olisi mahdollisuus tarkistaa jokaista vuotta koskevat tietonsa kirjallisesta otteesta kahdesti. Jos vakuutettu ei ensimmäisellä kerralla tarkistaisi kirjallista työeläkeotettaan tai ei ryhdy toimiin työeläkeotteella olevien virheiden korjaamiseksi, olisi hänellä kuitenkin mahdollisuus tarkistaa tietonsa vielä seuraavassa otejakelussa.

5 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa. Esityksen valmistelun yhteydessä on kuultu Elinkeinoelämän keskusliittoa, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:tä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:tä, Akava ry:tä, Suomen Yrittäjät ry:tä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:tä, Maatalousyrittäjien eläkelaitosta, Merimieseläkekassaa, valtiovarainministeriötä ja Kevaa. Esityksestä ei ole pyydetty kirjallisia lausuntoja, koska esityksen valmisteluun ovat osallistuneet tai sen valmistelun yhteydessä on kuultu asian kannalta keskeisiä tahoja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Työntekijän eläkelaki

10 §. Ratkaisu lain soveltamisesta. Pykälässä säädetään Eläketurvakeskuksen toimivallasta antaa ratkaisu lain soveltamisesta. Vastaava säännös on ollut työntekijäin eläkelain (395/1961) 1 §:n 7 momentissa. Työntekijäin eläkelain 1 §:n 7 momentin sanamuodon mukaan Eläketurvakeskus ratkaisee asian, jos syntyy epäselvyyttä siitä, onko työntekijään sovellettava tätä lakia. Vuonna 2007 voimaan tulleen lainmuutoksen yhteydessä erillinen maininta epäselvyydestä poistettiin, koska katsottiin, ettei mikään taho pyydä Eläketurvakeskukselta ratkaisua asiaan, joka ei ole epäselvä. Käytännössä sanamuodon muutos on kuitenkin aiheuttanut sekaannusta siinä, milloin eläkelaitos voi itse ratkaista asian tämän lain soveltamisesta ja milloin asiasta tulee pyytää Eläketurvakeskuksen ratkaisu. Tämän vuoksi pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan selkeytettäväksi niin, että siihen lisätään maininta, jonka mukaan Eläketurvakeskuksen ratkaisu asiasta voidaan pyytää, jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Vuodesta 2012 lukien työntekijälle annettavalla eläkeotteella ilmoitetaan tiedot yksityisten alojen työeläkelakien alaisen työskentelyn lisäksi myös julkisten alojen työeläkelakien alaisesta työskentelystä. Kun eläkeotteen sisältö muuttuu, myös sen nimitys ehdotetaan muutettavaksi aikaisemmasta työntekijän eläkeotteesta työeläkeotteeksi. Ehdotettu nimitys olisi tarkoituksenmukaisempi myös siksi, että ote sisältää tiedot paitsi työntekijän, myös yrittäjän, maatalousyrittäjän ja apurahansaajan eläkkeeseen oikeuttavasta työskentelystä. Tämän vuoksi muutettaisiin 75 §:n edellä oleva väliotsikko.

75 §. Työeläkeote. Pykälän 1 momentissa säädetään työeläkeotteen antamisesta ja työeläkeotteella ilmoitettavista tiedoista. Mo-

mentista ehdotetaan poistettavaksi maininta Suomessa asumisesta. Kirjallinen työeläkeote lähetetään vain Suomessa asuville, mutta sähköisen työeläkeotteen saamista asuinpaikka ei rajaa.

Voimassa olevan lain mukaan työeläkeotteella ilmoitetaan eläkevakuutetut ansiot viideltä otteen lähettämivuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta. Jos ehdotetun 75 a §:n 4 momentin mukaisesti kirjallisen työeläkeotteen lähettämistiheyttä harvennettaisiin siten, että se lähetettäisiin vain joka kolmas vuosi, merkitsisi tämä sitä, että eläkeotteen lähettämivuotta koskevat tiedot näkyisivät otteella vain yhden kerran ennen kuin näyttötaakka työeläkeotteen tiedoista siirtyisi eläkelaitokselta vakuutetulle. Tämän vuoksi 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan kirjallisella työeläkeotteella näytettäisiin eläkkeeseen oikeuttavat ansiot kuudelta otteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Tällöin työntekijällä olisi mahdollisuus nähdä jokainen vuosi kahteen kertaan työeläkeotteella ennen kuin näyttötaakka otteella olevien virheiden ja puutteiden korjaamisen osalta siirtyisi työntekijälle itselleen. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että eläkelaitoksella olisi velvollisuus selvittää työeläkeotteen tietojen oikeellisuus otteen antamista edeltävien kuuden vuoden ajalta. Eläkelaitoksen takautuvasta selvittelyvelvollisuudesta säädetään 75 b §:ssä.

Työeläkeotteella ilmoitetaan vuodesta 2012 lukien tiedot sekä yksityisten että julkisten alojen työeläkelakien mukaisesta työskentelystä. Sen vuoksi 1 momentin 1 kohdassa oleva rajausta, jonka perusteella työeläkeotteella ilmoitetaan vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset ansiot, ehdotetaan poistettavaksi. Samalla lisättäisiin selkeyden vuoksi 1 momentin 3 kohtaan työeläkeotteella ilmoitettaviksi tiedoiksi myös YEL:n ja MYEL:n eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä kokonaistyötulot. Nämä tiedot näkyvät työntekijän eläkeotteella nykyisinkin. Momentin nykyinen 3 ja 4 kohta siirtyisivät 4 ja 5 kohdaksi.

Pykälään otettaisiin uusi 2 momentti, jossa määriteltäisiin milloin yksityisten alojen elä-

kelaitos antaa työeläkeotteen. Julkisten alojen eläkelaitoksilla on sähköinen asiointipalvelu, jossa työntekijä voi katsoa sähköistä työeläkeotettaan. Julkisten alojen eläkelaitosten ja yksityisten alojen eläkelaitosten antamalla työeläkeotteilla ilmoitetaan samat tiedot, joten ei ole tarkoituksenmukaista, että työntekijä saa työeläkeotteen molemmilta tahoilta. Sen vuoksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan määriteltäväksi se, milloin yksityisten alojen eläkelaitos antaisi työeläkeotteen. Vuonna 2012 tämän momentin sijasta sovellettaisiin työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 annettua lakia.

Pykälän 2 momentin mukaan yksityisten alojen eläkelaitos antaisi työeläkeotteen silloin, kun otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämivuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan. Lisäksi yksityisten alojen eläkelaitos antaisi työeläkeotteen silloin, kun otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämivuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan, jos työntekijällä olisi myös yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia ansioita kolmen työeläkeotteen lähettämivuotta edeltävän vuoden aikana.

Pykälään otettaisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan Eläketurvakeskus antaisi työeläkeotteen, jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen tai julkisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja ansioita, mutta hänellä on 75 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusansioita. Vuonna 2012 tämän momentin sijasta sovellettaisiin työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 annettua lakia.

75 a §. Työeläkeotteen antaminen. Pykälän 1 momentissa todettaisiin nykyisin 75 §:ssä todettu pääperiaate, jonka mukaan työeläkeote voidaan antaa joko sähköisenä tai kirjallisena. Työntekijä voisi halutessaan valita työeläkeotteensa toimitusmuodoksi vain sähköisen palvelun, kuten nykyisinkin. Pykälän 2 momentin mukaan sähköinen työeläkeote valittaisiin nykyiseen tapaan kirjautumalla eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun ja valitsemalla työeläkeotteen toimitustavak-

si vain sähköinen työeläkeote. Sähköinen asiointipalvelu olisi työntekijän käytettävissä nykyiseen tapaan silloinkin, kun työntekijä ei valitsisi työeläkeotteensa toimittamistavaksi sähköistä palvelua. Tällöin työntekijä kuuluisi kirjallisen työeläkeotejakelun piiriin.

Kuten nykyisinkin, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä tarkistaisi eläkeeseensä oikeuttavat tiedot sähköiseltä työeläkeotteelta. Pykälän 3 momentin mukaan, jos vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kävisi sähköisessä asiointipalvelussa neljään kalenterivuoteen, työntekijän työsuhteen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos lähettäisi hänelle kirjallisen työeläkeotteen seuraavan kalenterivuoden aikana. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi kuitenkin siten, että eläkelaitoksen on lähetettävä kirjallinen työeläkeote tällaisessa tilanteessa vain, jos työntekijä ei ole näiden neljän kalenterivuoden aikana saanut työeläkeotetta myöskään muulla tavoin, esimerkiksi julkisten alojen eläkelaitokselta tai omasta pyynnöstään yksityisten alojen eläkelaitokselta. Lisäksi edellytyksenä olisi, että työntekijällä on mainittujen neljän kalenterivuoden aikana yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja ansioita, rekisteröityjä palkattoman ajan jaksoja tai alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta karttunutta eläkettä. Kirjallinen työeläkeote lähetettäisiin vain Suomessa asuvalle työntekijälle. Kirjallisen työeläkeotteen lähettämivuoden jälkeen ryhdyttäisiin laskemaan uutta neljän kalenterivuoden aikaa. Vuonna 2012 tämän momentin sijasta sovellettaisiin työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 annettua lakia.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin kirjallisen työeläkeotteen lähettämistä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettämistiheyttä ehdotetaan harvennettavaksi vuodesta 2013 alkaen niin, että kirjallisen otteen saisi joka kolmas vuosi. Kirjallista työeläkeotetta ei lähetettäisi, jos työntekijä olisi saanut työeläkeotteen sen lähettämivuonna muulla tavoin, esimerkiksi omasta pyynnöstään tai katsomalla sähköistä työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Vuonna 2012 tämän momentin sijasta sovellettaisiin työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 annettua lakia.

Säännöksen perusteella kirjallinen työeläkeote lähetettäisiin vain Suomessa asuvalle työntekijälle. Tämä vastaa nykyistä käytäntöä. Syynä tähän on se, että eläkelaitoksilla ei ole käytössään kattavasti ulkomailla asuvien työntekijöiden osoitteita. Kirjallisen työeläkeotteen voisi kuitenkin saada paitsi vuosijakelun yhteydessä, myös omasta pyynnöstä. Omasta pyynnöstä kirjallinen työeläkeote annettaisiin muun muassa silloin, kun työntekijä ei esimerkiksi ulkomailla asumisen takia kuulu kirjallisen otejakelun piiriin, eikä ole saanut työeläkeotetta sähköisesti eikä julkisten alojen eläkelaitokselta sinä vuonna, jona hän haluaa työeläkeotteen saada.

Pykälään tulisi uusi 5 momentti, johon otettaisiin voimassa olevan 75 b §:n 3 momenttia vastaava säännös korjattuna ehdotetuista muutoksista johtuvilla viittausmuutoksilla. Jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia vakuutettuja työansioita, mutta hänellä on 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusansioita, työeläkeotteen antaisi nykyisen tapaan Eläketurvakeskus. Henkilölle, jolla ei ole lainkaan rekisteröityjä tietoja, ei lähetettäisi otetta lainkaan. Vuonna 2012 tämän momentin sijasta sovellettaisiin työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 annettua lakia.

75 b §. Työeläkeotteen tarkistaminen. Työeläkeotteen tarkoituksena on, että eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen lisäksi myös työntekijä itse voi valvoa, että hänen eläkkeeseen oikeuttavaa työskentelyä sekä eläkkeeseen oikeuttavia palkattomia aikoja koskevat tietonsa ovat oikein. Tämän valvonnan työntekijä voi tehdä yksityisten alojen eläkelaitoksen antamalta sähköiseltä tai kirjalliselta työeläkeotteelta taikka julkisten alojen eläkelaitoksen antamalta työeläkeotteelta, koska kaikki nämä työeläkeotteet sisältävät samat tiedot.

Pykälän 1 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta selvittää työntekijän vaatimuksesta työeläkeotteen tietojen oikeellisuus, jos työntekijä on havainnut tiedoissaan puutteen tai virheen. Voimassa olevan säännöksen mukaan eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muu-

tettavaksi siten, että eläkelaitoksella, jolle asian selvittäminen kuuluu, olisi velvollisuus selvittää työeläkeotteella olevissa tiedoissa esiin tulevat puutteet ja virheet kuudelta otteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta nykyisin voimassa olevan lain mukaisen viiden vuoden sijaan. Myös 2 momenttia muutettaisiin siten, että edellä mainittua kuutta vuotta vanhemmissa tiedoissa olevat puutteet ja virheet korjattaisiin, jos työntekijä esittää asiasta riidattoman näytön. Näyttövelvollisuus siirtyisi siis työntekijälle kuutta vuotta vanhemmista tiedoista.

Voimassa olevan 1 momentin mukaan otteen antaneen eläkelaitoksen on selvitettävä eläkeotteella olevien tietojen oikeellisuus. Kuitenkin työntekijän eläkelain voimaantulon 8 §:n 5 momentin mukaan 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Sama eläkelaitos myös antaa selvityksen perusteella päätöksen. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi. Työntekijän eläkelain voimaantulon mukainen menettely on osoittautunut toimivaksi ja menettelyn jatkamiseksi säännös olisi syytä lisätä TyEL:iin. Tämä säännös ehdotetaan otettavaksi sisällöltään täsmennettynä pykälän 1 ja 3 momenttiin ja siten, että se olisi voimassa toistaiseksi. Samalla työntekijän eläkelain voimaantulon 8 §:n 5 momentti kumottaisiin.

Ehdotetun 1 momentin mukaan työntekijän, joka toteaa eläkkeen perusteena olevissa tiedoissaan puutteen tai virheen, tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Otteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus siirtäisi asian käsiteltäväksi sille eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi selvittelyn kohteena oleva työ kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläketurvakeskukselle asia siirrettäisiin käsiteltäväksi niissä tilanteissa, joissa työnantajalla ei olisi missään eläkelaitoksessa selaista vakuutusta, johon selvitettävänä oleva työskentely voitaisiin liittää. Momenttiin lisättäisiin myös maininta julkisten alojen eläkelaitoksen antamasta työeläkeotteesta. Siten näyttötaakka yli kuusi vuotta vanhoista tie-

doista siirtyisi työntekijälle myös silloin, kun hän on saanut tiedon yksityisten alojen työ- ja ansiotiedoistaan vain julkisten alojen eläkelaitoksen antamalla työeläkeotteelta.

Pykälän 1—3 momentissa olevat viittaukset 75 §:n 1 momentin eri kohtiin ehdotetaan tarkistettavaksi 75 §:ään ehdotettuja muutoksia vastaaviksi.

Pykälän 3 momentissa nykyisin olevat säännökset Eläketurvakeskuksen antamasta työeläkeotteesta ehdotetaan siirrettäväksi 75 a §:n 5 momentiksi. Tämän vuoksi voimassa olevan pykälän 4 momentin säännös työntekijän oikeudesta saada päätös eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista siirrettäisiin 3 momentiksi.

Ehdotettavan 3 momentin mukaan päätöksen eläkkeen perusteena olevista tiedoista antaisi se eläkelaitos, jonka järjestettäväksi eläketurva selvityksen kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskus. Palkattoman ajan etuuksia koskevan päätöksen antaisi tässä laissa tarkoitettuna työeläkeotteen antanut eläkelaitos. Eläketurvakeskus antaisi päätöksen palkattoman ajan etuuksista silloin, kun työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja tai vakuutettavaksi tulevia työsuhteita. Jos työeläkeotepalautteen perusteella todettaisiin, että työntekijällä on työeläkelakien alaista työskentelyä, päätöksen myös palkattoman ajan etuuksien osalta antaisi eläkelaitos, jossa työskentely on vakuutettu tai tulisi vakuutettavaksi. Eläketurvakeskus antaisi päätöksen niissä tilanteissa, joissa 75 b §:n 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan.

Jos työntekijä ei ole saanut työeläkeotetta lainkaan, rekisteröidyissä ansiotiedoissa olevan puutteen tai virheen selvittäisi se eläkelaitos, jonka järjestettäväksi eläketurva kyseisestä työskentelystä kuuluisi. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun työntekijä asuu ulkomailla eikä käytä eläkelaitoksen sähköistä asiointipalvelua. Puutteen tai virheen palkatonta aikaa koskevilla tiedoilla selvittäisi työntekijän työsuhteen viimeksi vakuuttanut yksityisten alojen eläkelaitos. Jos työntekijällä ei ole vakuutettuja tai vakuutettavaksi tulevia yksityisten alojen ansiota, puutteen tai virheen palkatonta aikaa

koskevilla tiedoilla selvittäisi Eläketurvakeskus. Oikeuskäytännön mukaan näyttötaakka vanhojen tietojen selvittämiseksi ei ole yhtä ankara silloin, kun työntekijä ei ole saanut työeläkeotetta. Jos selvittäväksi tulisi asia aikaisemmalta ajalta kuin selvityspyynnön vireille tulovuotta edeltävältä kuudelta vuodelta, työntekijän tulisi esittää vaatimuksensa tueksi riittävä selvitys.

Riittävällä selvityksellä tarkoitettaisiin selvitystä, jonka perusteella työsuhteen olemassaolo ja siitä saadut ansiot voidaan katsoa perustellusti tulleen selvitettyiksi. Jos työsuhteen palkkatietoja tai palkkatodistusta ei ole käytettävissä, palkka voidaan esimerkiksi määrittellä arvion perusteella, jos käytettävissä on tähän arvioon tarvittavat tiedot. Palkan arvioinnin lähtökohtana käytetään työnantajalta saatuja tietoja sekä esimerkiksi veroäritietoja tai muiden saman työnantajan palveluksessa olleiden, samanlaista työtä tehneiden palkkatietoja. Myös työntekijän työhistoria ja hänen oma arvionsa palkasta sekä muut selvittelyssä esille tulleet seikat vaikuttavat arviointiin.

198 §. *Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisäätöiden tehtävien toimeenpanemiseksi.* Kokonaistyöeläketurvan sisältävän työeläkeotteen muodostamista varten eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus tarvitsevat salassa pidettäviä tietoja toisiltaan ja muilta työeläketurvaa hoitavilta eläkelaitoksilta. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella olisi oikeus saada työeläkelakien mukaista eläketurvaa hoitavalta eläkelaitokselta työeläkeotetta ja työeläkeasioiden ennakkoneuvontaa varten välttämättömät tiedot työeläkelakien mukaisesta eläketurvasta. Eläkelaitoksella olisi oikeus saada vastaavat tiedot myös Eläketurvakeskukselta.

Ennakkoneuvonnan toteuttamiseksi eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus saattavat tarvita toisiltaan ja muilta eläkelaitoksilta muitakin tietoja kuin työeläkeotteella esitettävät tiedot. Ennakkoneuvontaa varten eläkelaitos ja Eläketurvakeskus voisivat saada rekistereissä olevia tietoja esimerkiksi eläketurvan kannalta olennaisista työsuhteista ja eläkejakoista. Ennakkoneuvonnassa henkilön terveydentilaa koskevat tiedot eivät ole tarpeen, eikä näitä voida pitää momentissa tarkoitettuina

välttämättöminä tietoina. TyEL:n 211 §:n mukaan ensisijainen vastuu tämän lain soveltamisalaan kuuluvien asioiden neuvonnasta on sillä eläkelaitoksella, jossa työnantaja on järjestänyt työntekijänsä eläketurvan. Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 2 §:n mukaan myös Eläketurvakeskuksen tehtävänä on antaa neuvontaa työeläkkeistä. MEL:n 215 §:n 4 momentin 2 kohdassa, YEL:n 146 §:n 4 momentin 2 kohdassa ja MYEL:n 138 §:n 5 momentin 2 kohdassa olevan viittaussäännöksen nojalla työntekijän eläkelain 198 §:n muutos tulee sovellettavaksi myös edellä mainittujen lakien toimeenpanossa. Pykälän nykyinen 2 momentti siirtyisi uudeksi 3 momentiksi.

1.2 Merimieseläkelaki

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Koska eläkeote sisältää jatkossa tiedot henkilön kokonaistyöeläketurvasta, eläkeotteen nimitys ehdotetaan muutettavaksi työeläkeotteeksi. Tämän vuoksi muutettaisiin 81 §:n edellä oleva väliotsikko.

81 §. *Työeläkeote.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 §:ään.

81 a §. *Työeläkeotteen antaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 a §:ään.

81 b §. *Työeläkeotteen tarkistaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 b §:ään.

1.3 Yrittäjän eläkelaki

7 §. *Ratkaisu lain soveltamisesta.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin TyEL:n 10 §:ään.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Koska eläkeote sisältää jatkossa tiedot henkilön kokonaistyöeläketurvasta, eläkeotteen nimitys ehdotetaan muutettavaksi työeläkeotteeksi. Tämän vuoksi muutettaisiin 69 §:n edellä oleva väliotsikko.

69 §. *Työeläkeote.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 §:ään.

69 a §. *Työeläkeotteen antaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 a §:ään.

69 b §. *Työeläkeotteen tarkistaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 b §:ään.

1.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki

9 §. *Ratkaisu lain soveltamisesta.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin TyEL:n 10 §:ään.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Koska eläkeote sisältää jatkossa tiedot henkilön kokonaistyöeläketurvasta, eläkeotteen nimitys ehdotetaan muutettavaksi työeläkeotteeksi. Tämän vuoksi muutettaisiin 75 §:n edellä oleva väliotsikko.

75 §. *Työeläkeote.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 §:ään. Mitä MYEL:ssä ja maatalousyrittäjän eläkelain voimaannpanolaissa säädetään maatalousyrittäjästä ja maatalousyrittäjätoiminnasta koskee vastaavasti myös apurahansaajaa ja apurahalla työskentelyä.

75 a §. *Työeläkeotteen antaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 a §:ään.

75 b §. *Työeläkeotteen tarkistaminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin TyEL:n 75 b §:ään.

1.5 Työntekijän eläkelain voimaannpanolaki

8 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska TyEL:iin ehdotettujen muutosten johdosta vuodesta 2012 lähtien sovelletaan kuuden vuoden määräaika. Pykälän 3 momentissa olevia viittauksia ehdotetaan tarkistettavaksi TyEL:n 75 ja 75 b §:ään ehdotettujen muutosten edellyttämällä tavalla. Pykälän 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska momentin sisältämä säännös ehdotetaan siirrettäväksi täsmennettynä TyEL:n 75 b §:n 1 ja 3 momenttiin.

9 §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaus TyEL:n 75 b §:n 1 ja 2 momenttiin, jossa säädetään työnantajan ja työntekijän määräajasta selvittää ja esittää näyttöä työ-

eläkeotteen virheistä tai puutteista. Tässä esityksessä määräaikaa ehdotetaan muutettavaksi viidestä vuodesta kuuteen vuoteen. Uudesta määräajasta säädettäisiin 8 §:n 2 momentissa.

1.6 Laki merimieseläkelain voimaannosta

4 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska MEL:iin ehdotettujen muutosten johdosta vuodesta 2012 lähtien sovelletaan kuuden vuoden määräaikaa. Pykälän 3 momentissa olevia viittauksia ehdotetaan tarkistettavaksi MEL:n 81 ja 81 b §:ään ehdotettujen muutosten edellyttämällä tavalla. Pykälän 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi vastaavasti kuin työntekijän eläkelain voimaannolain 8 §:n 5 momentti. Pykälän 5 momentin sisältämä säännös ehdotetaan siirrettäväksi täsmennettynä MEL:n 81 b §:n 1 ja 3 momenttiin.

5 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin työntekijän eläkelain voimaannolain 9 §:ään.

1.7 Laki yrittäjän eläkelain voimaannosta

11 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska YEL:iin ehdotettujen muutosten johdosta vuodesta 2012 lähtien sovelletaan kuuden vuoden määräaikaa. Pykälän 3 momentissa olevia viittauksia ehdotetaan tarkistettavaksi YEL:n 69 ja 69 b §:ään ehdotettujen muutosten edellyttämällä tavalla.

12 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin työntekijän eläkelain voimaannolain 9 §:ään.

1.8 Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaannosta

10 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska MYEL:iin ehdotettujen muutosten johdosta vuodesta 2012 alkaen sovelletaan kuuden vuoden määräaikaa. Pykälän 3 momentissa olevia viittauksia ehdotetaan tarkistettavaksi MYEL:n 75 ja 75 b §:ään ehdotettujen muutosten edellyttämällä tavalla.

11 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin työntekijän eläkelain voimaannolain 9 §:ään.

1.9 Laki työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän mukaan tätä lakia sovellettaisiin TyEL:n, MEL:n, YEL:n ja MYEL:n mukaisen työeläkeotteen antamiseen vuonna 2012.

2 §. *Työeläkeotteen antaminen vuonna 2012.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, missä tilanteissa TyEL:ssä tarkoitettu eläkelaitos, Maatalousyrittäjien eläkelaitos tai Merimieseläkekassa antaa työeläkeotteen vuonna 2012. Yksityisten alojen eläkelaitosten lisäksi myös julkisten alojen eläkelaitokset antavat jatkossa työeläkeotteen julkisten alojen työeläkelakien mukaisen eläketurvan piiriin kuuluville työntekijöille. Vuonna 2012 julkisten alojen eläkelaitokset antavat työeläkeotteen työntekijöille kirjallisena ja vuoden 2012 jälkeen pääsääntöisesti sähköisenä.

Julkisten alojen eläkelaitosten ja yksityisten alojen eläkelaitosten antamalla työeläkeotteilla ilmoitetaan samat tiedot, joten ei ole tarkoituksenmukaista, että työntekijä saa työeläkeotteen molemmilta tahoilta. Sen vuoksi vuonna 2012 yksityisten alojen eläkelaitos antaisi työeläkeotteen silloin kun otteen saajan eläketurva on vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen vakuutettu vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan. Lisäksi yksityisten alojen eläkelaitos lähittäisi työeläkeotteen silloin, kun otteen saajan eläketurva on vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty rinnakkain yksityisten ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan. Tällöin edellytetään lisäksi, että yksityisten alojen työeläkelakien mukainen eläketurva on järjestetty YEL:n tai MEL:n mukaan, että työntekijällä on työntekijän eläkelain voimaannolain mukainen jatkuva lisäeläketurva tai että yksityisten alojen työeläkelakien mukainen eläketurva on järjestetty eläkesäätiössä tai kassassa, jonka ansiotietoja ei ole rekisteröity työeläkejärjestelmän yhteiseen ansaintajärjestelmään.

Pykälän 2 momentin mukaan työeläkeote lähetettäisiin myös työntekijälle, jolla ei olisi

työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita lainkaan, mutta jolla on kuitenkin rekisteröityjä palkattomalta ajalta maksettuja etuuksia. Tällöin työeläkeotteen lähettää Eläketurvakeskus. Jos henkilöllä ei ole rekisterissä palkattomiakaan aikoja, hänelle lähetetään vuonna 2012 kirje.

3 §. *Kirjallisen työeläkeotteen antaminen vuonna 2012.* Pykälässä säädettäisiin siitä, missä tilanteissa työntekijälle lähetetään kirjallinen työeläkeote vuonna 2012. Kirjallisen otteen lähettämistiheyttä harvennettaisiin vuodesta 2013 lukien. Pykälän 1 momentin mukaan vuonna 2012 eläkelaitos lähettäisi kirjallisen eläkeotteen niille otteen saajille, jotka eivät ole valinneet vain sähköistä eläkeotetta eivätkä ole saaneet eläkeotetta vuonna 2012 julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta pyynnöstä tai eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta. Kirjallisen otteen antaisi se eläkelaitos, joka on vakuuttanut työntekijän vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen. Eläketurvakeskus antaisi kirjallisen eläkeotteen 2 §:n 2 momentissa mainituissa tilanteissa. Kirjallinen ote voitaisiin antaa vuonna 2012 myös vakuutetun omasta pyynnöstä.

4 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2012 alusta ja se olisi voimassa vuoden 2012 loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2 Voimaantulo

Lait tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 momenttia ja 75 a §:n 3—5 momenttia, merimieseläkelain 81 §:n 2 ja 3 momenttia ja 81 a §:n 3—5 momenttia, yrittäjän eläkelain 69 §:n 2 ja 3 momenttia ja 69 a §:n 3—5 momenttia sekä maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 momenttia ja 75 a §:n 3—5 momenttia sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen. Vuonna 2012 niiden sijasta sovellettaisiin lakia työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2012 ja laki olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 10 §, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § sekä 198 §,
 sellaisina kuin niistä ovat, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § laissa 1097/2008 sekä 198 § osaksi laeissa 354/2010 ja 1274/2006, seuraavasti:

10 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, asian ratkaisee työn teettäjän, työntekijän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työeläkeote

Työntekijälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

- 1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;
- 2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaisyötulot;

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) työeläkeotteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläke-

lakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

75 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan työntekijälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos työntekijä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kirjaudu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, työntekijän työsuhteen viimeksi vakuutetun eläkelaitoksen on lähetettävä työntekijälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos työntekijällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle työntekijälle joka kolmas vuosi, jos työntekijä ei ole otteen lähettämivuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa työntekijälle myös työntekijän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaes-

sa työeläkeotteen 75 §:n 3 momentin nojalla. Työntekijä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

75 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 75 §:ssä tarkoitetun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut työntekijä toteaa 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Työeläkeotteen antanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu, tai Eläketurvakeskukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Työntekijällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioi-

den osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

198 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten, tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä tai Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoite-

tulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 3 §:ssä mainitun lain mukaista eläketurvaa hoitavalta eläkelaitokselta työeläkeotetta ja työeläkeasioiden ennakkoneuvontaa varten välttämättömät tiedot työeläkelakien mukaisesta eläketurvasta. Eläkelaitoksella on oikeus saada vastaavat tiedot myös Eläketurvakeskukselta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

—————
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 . Lain 75 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 75 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä _____ kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 81 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 81 a ja 81 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1103/2008, seuraavasti:

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

81 §

Työeläkeote

Työntekijälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaisyötulot;

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) työeläkeotteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden lo-

pussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

81 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan työntekijälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos työntekijä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkekassan sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kirjaudu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, työntekijän työsuhteen viimeksi vakuutta-

neen eläkelaitoksen on lähetettävä työntekijälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos työntekijällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomesa asuvalle työntekijälle joka kolmas vuosi, jos työntekijä ei ole otteen lähettämismuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa työntekijälle myös työntekijän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää eläkekassa tai se yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettamisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 81 §:n 3 momentin nojalla. Työntekijä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

81 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 81 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut työntekijä toteaa 81 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa tai muu työeläkeotteen antanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelai-

tokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläkekassalla, muulla yksityisten alojen eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamismuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 81 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa, muu yksityisten alojen eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamismuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Työntekijällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 81 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____ . Lain 81 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 81 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta _____ päivästä _____ kuuta 20 ____ .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 7 §, 69 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 a ja 69 b §, sellaisina kuin niistä ovat, 69 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 a ja 69 b § laissa 1099/2008, seuraavasti:

7 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, asian ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

69 §

Työeläkeote

Yrittäjälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

- 1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;
- 2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaisyötulot;
- 3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;
- 4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja
- 5) työeläkeotteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

- 1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden lo-

pussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

- 2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden loppussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

69 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan yrittäjälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos yrittäjä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvalista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut yrittäjä ei kirjaudu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aika-

na muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, yrittäjän viimeksi vakuuttaneen eläkelaitoksen on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos yrittäjällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia työansioita tai 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle yrittäjälle joka kolmas vuosi, jos yrittäjä ei ole otteen lähettämisen vuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa yrittäjälle myös yrittäjän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämisen vuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 69 §:n 3 momentin nojalla. Yrittäjä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

69 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 69 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut yrittäjä toteaa 69 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Työeläkeotteen antanut eläkelaitos

siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 69 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 69 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 69 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 69 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

4.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 9 §, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b §, sellaisina kuin niistä ovat, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § laissa 1101/2008, seuraavasti:

9 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, asian ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työeläkeote

Maatalousyrittäjälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

- 1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;
- 2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaisyötulot;
- 3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;
- 4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja
- 5) työeläkeotteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

- 1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain

yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämistä edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

75 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan maatalousyrittäjälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos maatalousyrittäjä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä ei kirjautu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläke-

otetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, maatalousyrittäjän viimeksi vakuutaneen eläkelaitoksen on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos maatalousyrittäjällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle maatalousyrittäjälle joka kolmas vuosi, jos maatalousyrittäjä ei ole otteen lähettämismuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa maatalousyrittäjälle myös maatalousyrittäjän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 75 §:n 3 momentin nojalla. Maatalousyrittäjä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

75 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Työeläkeotteen an-

tanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamismuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamismuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 75 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 75 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**työntekijän eläkelain voimaanpanolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 8 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1098/2008, ja
muutetaan 8 §:n 3 momentti ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1098/2008, seuraavasti:

8 §

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuja työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijän eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijän eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijän eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijän eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

9 §

Työntekijän eläkelain 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain (1291/2006) 4 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1104/2008, ja
muutetaan 4 §:n 3 momentti ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1104/2008, seuraavasti:

4 §

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

5 §

Uuden lain 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

7.

Laki**yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1273/2006) 11 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1100/2008, ja
muutetaan 11 §:n 3 momentti ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1100/2008, seuraavasti:

11 §

Vuonna 2008 annettavalla yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Mainitun lain 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

12 §

Yrittäjän eläkelain 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
kumotaan maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1281/2006) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1102/2008, ja
muutetaan 10 §:n 3 momentti ja 11 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1102/2008, seuraavasti:

10 §

Vuonna 2008 annettavalla maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki**työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan työntekijän eläkelain (395/2006), merimieseläkelain (1290/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisen työeläkeotteen antamiseen vuonna 2012.

2 §

Työeläkeotteen antaminen vuonna 2012

Työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu eläkelaitos, Maatalousyrittäjien eläkelaitos tai Merimieseläkassa antaa vuonna 2012 työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty rinnakkain yksityisten ja julkisten alojen työeläkelain mukaan ja yksityisten alojen työeläkelakien mukainen eläketurva:

a) on järjestetty yrittäjän eläkelain tai merimieseläkelain mukaisesti;

b) sisältää työeläkeotteen lähettämivuotta edeltävän vuoden lopussa työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 32 §:n 5 momentissa tarkoitettua jatkuvaa lisäturvan; tai

c) on järjestetty eläkesäätiössä tai kassassa, jonka ansiotietoja ei ole rekisteröity työeläkejärjestelmän yhteiseen ansaintajärjestelmään.

Eläketurvakeskus antaa vuonna 2012 työeläkeotteen, jos otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita lainkaan, mutta hänellä on rekisteröityjä palkattomalta ajalta maksettuja etuuksia tai karttunutta eläkettä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan.

3 §

Kirjallisen työeläkeotteen antaminen vuonna 2012

Kirjallinen työeläkeote lähetetään vuonna 2012 Suomessa asuvalle työntekijälle, yrittäjälle tai maatalousyrittäjälle, jos hän ei ole kyseisenä vuonna saanut työeläkeotetta julkisten alojen eläkelaitokselta tai eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta. Kirjallisen

työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte, yrittäjä tai maatalousyrittäjä oli vakuutettu vuoden 2011 lopussa tai viimeksi sitä ennen. Eläketurvakeskus lähettää kirjallisen työeläkeotteen 2 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa myös työntekijän, yrittäjän tai maatalousyrittäjän omasta pyynnöstä.

4 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012 ja laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 10 §, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § sekä 198 §, sellaisina kuin niistä ovat, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § laissa 1097/2008 sekä 198 § osaksi laeissa 354/2010 ja 1274/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Ratkaisu lain soveltamisesta

Eläketurvakeskus ratkaisee työn teettäjän, työntekijän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta, sovelletaanko työhön tätä lakia.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, asian ratkaisee työn teettäjän, työntekijän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

75 §

Työntekijän eläkeote

Työeläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

Työntekijälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta

2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonais-työtulot;

ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) *työeläkeotteen* antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) *otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai*

2) *otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden aikana.*

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on

75 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan työntekijälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos työntekijä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kirjautu

käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, työntekijän työsuhteen viimeksi vakuutetun eläkelaitoksen on lähetettävä työntekijälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos työntekijällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle työntekijälle joka kolmas vuosi, jos työntekijä ei ole otteen lähettämismuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa työntekijälle myös työntekijän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 75 §:n 3 momentin nojalla. Työntekijä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamismuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

75 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut työntekijä toteaa 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle tämän lain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 75 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 75 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

198 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

edellyttää. Työeläkeotteen antanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu, tai Eläketurvakeskukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Työntekijällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

198 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä tai Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten, tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä tai Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 3 §:ssä mainitun lain mukaista eläketurvaa hoitavalta eläkelaitokselta työeläkeotetta ja työeläkeasioiden ennakkoneuvontaa varten välttämättömät tiedot työeläkelaikien mukaisesta eläketurvasta. Eläkelaitoksella on oikeus saada vastaavat tiedot myös Eläketurvakeskukselta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 . Lain 75 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 75 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä _____ kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 81 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 81 a ja 81 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1103/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

81 §

81 §

*Työntekijän eläkeote**Työeläkeote*

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat *yksityisten alojen* työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Työntekijälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen *eläkkeeseen oikeuttavista* ansioistaan *työeläkeote*. *Työeläkeotteessa* ilmoitetaan *kuudelta* otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttava *yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain* mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonais-työtulot;

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) *työeläkeotteen* antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuuttoa edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuuttoa edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämismuuttoa edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

81 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuuttoa edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkekassan tai muun yksityisten

81 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan työntekijälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos työntekijä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkekassan sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut työntekijä ei kirjaudu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, työntekijän työsuhteen viimeksi vakuutettaneen eläkelaitoksen on lähetettävä työntekijälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos työntekijällä ei ole

alojen eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle työntekijälle joka kolmas vuosi, jos työntekijä ei ole otteen lähettämismuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa työntekijälle myös työntekijän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää eläkekassa tai se yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 81 §:n 3 momentin nojalla. Työntekijä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

81 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, eläkekassan on otteen antaneena eläkelaitoksena työntekijän vaatimuksesta selvitettävien tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa ei ole velvollinen selvittämään näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta

81 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 81 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut työntekijä toteaa 81 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa tai muu työeläkeotteen antanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläkekassalla, muulla yksityisten alojen eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti

maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 81 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 81 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa eläkekassa tai muu otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

ti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 81 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa, muu yksityisten alojen eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkkatomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Työntekijällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 81 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 81 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 81 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 7 §, 69 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 a ja 69 b §, sellaisina kuin niistä ovat, 69 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 a ja 69 b § laissa 1099/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Eläketurvakeskus ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta, sovelletaanko työhön tätä lakia.

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

69 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle yrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava yrittäjätoiminta ja sen kokonaistulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen kor-

Ehdotus

7 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, asian ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

69 §

Työeläkeote

Yrittäjälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaistulot;

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

vaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

4) peruste ja aika, jolta *eläkettä* karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) *työeläkeotteen* antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

69 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää yrittäjälle eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan lopettamisen jälkeen vakuutettu muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää sanotun lain mukainen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaisissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta yrittäjätoiminnasta. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan rinnalla vakuutettu työntekijän eläkelain mukaan, otteen lähettää yrittäjän vakuuttanut eläkelaitos. Sähköisen eläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

69 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan yrittäjälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos yrittäjä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut yrittäjä ei kirjaudu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläkeotetta yksi-

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos yrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen yrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut yrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos yrittäjä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa yrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

tyisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, yrittäjän viimeksi vakuuttaneen eläkelaitoksen on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos yrittäjällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle yrittäjälle joka kolmas vuosi, jos yrittäjä ei ole otteen lähettämismuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa yrittäjälle myös yrittäjän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 69 §:n 3 momentin nojalla. Yrittäjä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

69 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos yrittäjä toteaa 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on yrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkke-

69 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 69 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut yrittäjä toteaa 69 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Työeläkeotteen antanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakes-

seen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuk-sien perusteena olevat tulot sekä alle kolmi-vuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuk-sen käsiteltävänä olevaan 7 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

kukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuk-sella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamis-vuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 69 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuk-sia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuk-sien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 69 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 69 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 69 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

4.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 9 §, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b §, sellaisina kuin niistä ovat, 75 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 75 a ja 75 b § laissa 1101/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Eläketurvakeskus ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta, sovelletaanko työhön tätä lakia.

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen kor-

Ehdotus

9 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työhön tätä lakia, *asian* ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Työeläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työeläkeote

Maatalousyrittäjälle, joka on 18—67-vuotias, annetaan hänen eläkkeeseen oikeuttavista ansioistaan työeläkeote. Työeläkeotteessa ilmoitetaan kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttava yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely sekä näiden kokonaistulot;

3) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

vaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

4) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

5) työeläkeotteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkelaitos antaa työeläkeotteen, kun:

1) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaan tai rinnakkain yksityisten alojen ja julkisten alojen työeläkelakien mukaan; tai

2) otteen saajan eläketurva on työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden loppuun tai viimeksi sitä ennen järjestetty vain julkisten alojen työeläkelakien mukaan ja hänellä on myös eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita kolmen työeläkeotteen lähettämismuotta edeltävän vuoden aikana.

Eläketurvakeskus antaa työeläkeotteen, kun otteen saajalla ei ole rekisteröityjä työeläkelakien mukaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita lainkaan, mutta hänellä on 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämismuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä oli vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta. Sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos maatalousyrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voi-

75 a §

Työeläkeotteen antaminen

Työeläkeote annetaan maatalousyrittäjälle sähköisenä tai kirjallisena.

Jos maatalousyrittäjä haluaa työeläkeotteen vain sähköisenä, hänen on valittava sähköinen eläkeote eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa. Sähköisen työeläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen työeläkeotteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Jos Suomessa asuva, vain sähköisen työeläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä ei kirjautu sähköisen työeläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen eikä ole tuona aikana muulla tavoin saanut työeläke-

dakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos maatalousyrittäjä ei kirjautu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

otetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta, maatalousyrittäjän viimeksi vakuutaneen eläkelaitoksen on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen työeläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallista työeläkeotetta ei kuitenkaan lähetetä, jos maatalousyrittäjällä ei ole mainitun neljän kalenterivuoden aikana eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita tai 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja rekisteröityjä etuusjaksoja.

Kirjallinen työeläkeote lähetetään Suomessa asuvalle maatalousyrittäjälle joka kolmas vuosi, jos maatalousyrittäjä ei ole otteen lähettämivuonna saanut työeläkeotetta yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitokselta. Kirjallinen työeläkeote voidaan antaa maatalousyrittäjälle myös maatalousyrittäjän pyynnöstä. Kirjallisen työeläkeotteen lähettää se eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään kirjallisen työeläkeotteen lähettämisestä, sovelletaan myös Eläketurvakeskukseen sen antaessa työeläkeotteen 75 §:n 3 momentin nojalla. Maatalousyrittäjä voi myös valita ja tarkastaa sähköisen työeläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 2 momentissa säädetään.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvítettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

75 b §

Työeläkeotteen tarkistaminen

Jos 75 §:ssä tarkoitettun työeläkeotteen tai julkisten alojen eläkelaitoksen antaman työeläkeotteen saanut maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa eläkkeeseen oikeuttavissa tiedoissaan puutteen tai virheen, hänen tulee esittää otteen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle vaatimus tietojen oikeellisuuden selvittämisestä. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Työeläkeotteen an-

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeutensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

tanut eläkelaitos siirtää asian käsiteltäväksi sille julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitokselle, jonka järjestettäväksi eläketurva selvittelyn kohteena olevasta työstä kuuluu tai Eläketurvakeskukselle. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella ei ole velvollisuutta selvittää yksityisten alojen tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kuudelta työeläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua kuutta vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen 75 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada yksityisten alojen tietojen osalta päätös eläkkeeseen oikeuttavista tiedoista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätöksen työansioiden osalta antaa työ- ja ansiotiedot selvittänyt eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ja 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettujen tietojen osalta 75 §:ssä tarkoitettujen työeläkeotteen antanut eläkelaitos tai Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:n mukaiseen lain soveltamista koskevaan asiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 75 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 75 a §:n 3—5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta päivästä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**työntekijän eläkelain voimaanpanolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 8 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1098/2008, ja
muutetaan 8 §:n 3 momentti ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1098/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 §

8 §

Työntekijän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

(2 mom. kumotaan)

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

(5 mom. kumotaan)

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

9 §

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentin, 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

9 §

Työntekijän eläkelain 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain (1291/2006) 4 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1104/2008, ja
muutetaan 4 §:n 3 momentti ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1104/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Uuden lain 81 §:ssä ja 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika
sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

Ehdotus

4 §

(2 mom. kumotaan)

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

(5 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

5 §

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentin, 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

5 §

Uuden lain 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

7.

Laki**yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1273/2006) 11 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1100/2008, ja
muutetaan 11 §:n 3 momentti ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1100/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

11 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:ssä ja 69 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

(2 mom. kumotaan)

Vuonna 2008 annettavalla yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Mainitun lain 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Vuonna 2008 annettavalla yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Mainitun lain 69 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

12 §

12 §

Yrittäjän eläkelain 69 b §:n 1 ja 2 momentissa, 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yh-

Yrittäjän eläkelain 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

deksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

8.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
kumotaan maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1281/2006) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1102/2008, ja
muutetaan 10 §:n 3 momentti ja 11 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1102/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaä sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

(2 mom. kumotaan)

Vuonna 2008 annettavalla maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 75 b §:n 1 ja 2 momentissa, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaä sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaä sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja van-

Voimassa oleva laki

vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

hentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*